

verschillen moeten overbrugd worden. Het is goed dat alle fabrikanten in het Zuiden des lands samengaan; zij kunnen dan als één man spreken'¹ –

dat laatste betekende dat ir. Philips er weinig voor voelde dat de verzui-
ling zich weer zou gaan aftekenen op het gebied van de organisaties van
ondernemers.

Dit standpunt innemend kreeg hij last, niet met de 'oude' organisaties
van werkgevers (deze werden in het bevrijde Zuiden niet heropgericht)
maar met de bisschop van Den Bosch, mgr. W. P. A. M. Mutsaerts. 'In
Eindhoven zaten', aldus ir. Philips, 'katholieke werkgevers zo maar naast
hun liberale collega's, waartegen de bisschop van Den Bosch wel bezwaar
maakte', maar mgr. Mutsaerts raakte mild gestemd. 'Ik weet', zei hij in
maart of begin april '45 tegen ir. Philips, 'dat u een gelovig mens bent';
'kort daarna', schrijft ir. Philips, 'gaf mgr. Mutsaerts in zijn bisdom het
groene licht voor de Fabrikantenkring. Op een vergadering in april 1945
kon ik dat aan onze leden meedelen. Voor de meest scrupuleuze katho-
lieke fabrikanten vormde dat een geruststelling.'²

Diametraal tegengesteld was het beleid dat de bisschoppen van Den
Bosch en Breda op de door hen blijkbaar riskant geachte arbeiderssector
volgden.

★

Toen wij in het vorige hoofdstuk de situatie in de Mijnstreek beschreven,
maakten wij er melding van dat een eenheidsvakbond van mijnwerkers
in de eerste maanden na de bevrijding een grote aanhang had gekregen
en dat de communist W. van Exter, die tot de oprichters van die bond
had behoord, zich na enige tijd als voorzitter had teruggetrokken; hij had
dat, zo vermoeden wij, gedaan om het verwijt te ontzenuwen dat de
Nederlandse Bond van Werkers in het Mijnbedrijf een communistische
mantelorganisatie was. Intussen bleef het feit bestaan dat geen illegaal
blad van '43 af met meer klem de oprichting, na de bevrijding, van
eenheidsvakbonden en van een eenheidsvakcentrale had bepleit dan juist
De Waarheid. De communisten hadden daarmee uitdrukking gegeven aan

¹ 'Notulen der eerste vergadering der Fabrikantenkringen uit bevrijd Nederland',
23 nov. 1944. ² F. Philips: *Vijf-en-veertig jaar met Philips*, p. 226.